

RAPPORT VELDONDERZOEK

KLEINE MARTHERRACHTIGEN

KERNHEM TE EDE

Ecologie

Rapport veldonderzoek kleine marterachtigen

Kernhem te Ede

Opdrachtgever	Gemeente Ede Postbus 9022 6710 HK Ede
Rapportnummer	3726.002
Versienummer	D2
Status	Eindrapportage
Datum	1 februari 2022
Vestiging	Gelderland Fabriekstraat 19c 7005 AP Doetinchem 088 - 5001600 doetinchem@econsultancy.nl
Opsteller	De heer M.C. de Haas, BSc
Paraaf	
Kwaliteitscontrole	De heer T.J.J. Versluis, MSc
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en -onderzoeksbureaus en werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en behartigt de belangen van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Econsultancy werkt volgens een dynamisch kwaliteits- en milieusysteem, zoals beschreven in het kwaliteits- en milieuhandboek. Ons kwaliteits- en milieusysteem is gecertificeerd volgens de eisen in de NEN-EN-ISO 9001 en NEN-EN-ISO 14001.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde protocollen en richtlijnen voor onderzoek. Het onderzoek betreft echter een momentopname en geeft een inschatting van de aanwezigheid van beschermde soorten op de onderzoekslocatie. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is nooit met zekerheid uit te sluiten. Econsultancy accepteert op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	1
2	GEBIEDSBESCHRIJVING	2
	2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving	2
	2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie	2
	2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	2
3	ONDERZOEKSMETHODIEK	3
4	ONDERZOEKSRESULTATEN	4
5	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	5
6	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	6

1 INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Ede opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch onderzoek naar kleine marterachtigen in het zuidelijke deel van Kernhem B-West te Ede.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding de ecologische begeleiding die Econsultancy uitvoert voor de gemeente Ede. Op basis van veldbezoeken en voorgenomen plannen is vastgesteld dat de onderzoekslocatie onderzocht moet worden op de functie voor kleine marterachtigen.

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2 GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie (± 10 ha) betreft Kernhem B-West, te Ede. In figuur 1 is de ligging van de onderzoekslocatie weergegeven.

Figuur 1. Ligging onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie bestaat uit braakliggend terrein met houtwallen, ruige vegetatie en opgeslagen materialen.

2.2 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie

De initiatiefnemer is voornemens woningen te realiseren op de onderzoekslocatie.

2.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Ten behoeve van de voorgenomen woningbouw zal een deel van het groen verdwijnen. De belangrijkste verbindingen (houtwallen) blijven grotendeels behouden, echter kan de ingreep wel invloed hebben op de functie van de houtwallen voor beschermde soorten door een afname van rust en beschutting.

3 ONDERZOEKSMETHODIEK

Om vast te stellen of bunzing, hermelijn en wezel aanwezig zijn op de onderzoekslocatie is nader onderzoek uitgevoerd conform de handreiking kleine marterachtigen van de provincie Noord-Brabant. Dit is uitgevoerd doormiddel van het plaatsen van wildcamera's en marterboxen/Mostela's verspreid over het gebied. Het noordelijke deel van de onderzoekslocatie is niet meegenomen wegens het ontbreken van geschikte verbindingen en beschutting. De camera's en marterboxen zijn voor een periode van 12 weken in het veld geplaatst bij holen, wissels en andere plekken in het gebied waar de trefkans het grootst werd geschat. De camera's hebben in de periode van 3 november tot en met 27 januari in het veld gestaan (zie tabel I). De locaties van de camera's zijn weergegeven in figuur 2.

In totaal zijn drie marterboxen en drie cameravallen met open opstelling in het gebied geplaatst. De camera's zijn elke twee weken uitgelezen. Op basis van de tussentijdse resultaten zijn de posities van één cameraval en één marterbox tussentijds gewijzigd (zie tabel I).

Figuur 2. Locaties wildcamera's (geel = Mostela, groen = losse wildcamera) gedurende de onderzoeksperiode in 2021/2022.

Tabel I. Camera's in het veld

Camera	Datum plaatsen	Datum weghalen
1	3 november 2021	27 januari 2022
2	3 november 2021	27 januari 2022
3	3 november 2021	22 december 2021
4	22 december 2021	27 januari 2022
5	3 november 2021	27 januari 2022
6	3 november 2021	27 januari 2022
7	3 november 2021	22 december 2021
8	22 december 2021	27 januari 2022

4 ONDERZOEKSRESULTATEN

In de onderzoeksperiode van 3 november tot en met 28 januari zijn geen kleine marterachtigen vastgelegd op de camera's. Gezien het ontbreken van waarnemingen van kleine marterachtigen over een periode van 12 weken met, grotendeels, relatief zachte weersomstandigheden kan worden gesteld dat de onderzoekslocatie niet in gebruik is als essentieel leefgebied voor kleine marterachtigen.

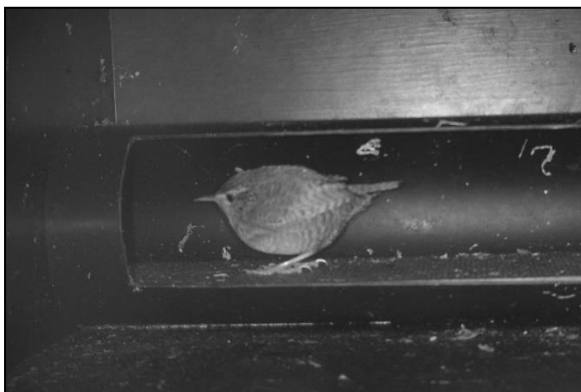
Op de camera's verschenen wel diverse andere, algemene, zoogdieren en vogels. Het betreft onder andere huisspitsmuis, gewone bosmuis, rosse woelmuis, bruine rat, winterkoning, koolmees, merel en haas. Enkele afbeeldingen zijn weergegeven in de figuren 3 t/m 6.

Figuur 3. Gewone bosmuis in een Mostela.

Figuur 4. Bruine rat, vastgelegd op een losse wildcamera.

Figuur 5. Winterkoning in een Mostela.

Figuur 6. Zo nu en dan nam ook een bruine rat een kijkje in de Mostela's.

5 TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

De bunzing, hermelijn en wezel zijn beschermde inheemse diersoorten. Volgens artikel 3.10 lid 1a is het verboden om de bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te doden of te vangen. Volgens artikel 3.10 lid 1b is het verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de bunzing, hermelijn en wezel opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

Ondanks een onderzoeksperiode van 12 weken met cameraopstellingen door het gehele plangebied en met relatief zachte weersomstandigheden, zijn er geen kleine marterachtigen vastgelegd op de wildcamera's. Op basis hiervan kan met voldoende zekerheid worden gesteld dat de onderzoekslocatie geen functie biedt als vast voortplantings- of rustplaats voor een kleine marterachtige. De voorgenomen ingreep vormt geen overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming.

6 CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft in opdracht van de gemeente Ede een aanvullend ecologisch onderzoek naar kleine marterachtigen in het zuidelijke deel van Kernhem B-West te Ede uitgevoerd.

Het aanvullend ecologisch onderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van de onderzoekslocatie.

Voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens woningen te realiseren op de onderzoekslocatie.

Functie onderzoekslocatie voor beschermde soorten

Op basis van het uitgevoerde onderzoek, waarbij geen waarnemingen van kleine marterachtigen zijn gedaan, kan met voldoende zekerheid worden gesteld dat de onderzoekslocatie geen beschermde functie biedt aan een kleine marterachtige.

Conclusie

De onderzoekslocatie vormt geen vast voortplantings- of rustplaats, of een essentieel onderdeel van het leefgebied van een kleine marterachtige. Er is geen sprake van een overtreding van een verbodsbepaling uit de Wet natuurbescherming, vervolgstappen met betrekking tot kleine marterachtigen worden niet benodigd geacht.

Verklarende woordenlijst

Activiteitenplan

Een activiteitenplan dient als begeleidend document voor een ontheffingsaanvraag. In het activiteitenplan zijn maatregelen verwoord waarmee de functionaliteit van een rust- of voortplantingsplaats van een beschermde soort behouden blijft en schade aan individuen wordt voorkomen.

Broedseizoen

Voor het broedseizoen staat in de wet geen vaste periode. De looptijd verschilt per soort en varieert per jaar. Veel vogelsoorten broeden ongeveer tussen 15 maart en 15 augustus.

Expert Judgement

Inschatting van een deskundige op grond van zijn kennis en ervaring.

Externe werking

Niet alleen activiteiten in een Natura 2000-gebied/NNN hebben invloed op de staat van instandhouding van het gebied, ook activiteiten buiten het gebied kunnen de natuurwaarden in een gebied beïnvloeden. Dit wordt "externe werking" genoemd. Er bestaat geen ruimtelijke grens voor externe werking: bepalend zijn de effecten op de instandhoudingsdoelstellingen van de soorten en habitattypen in het Natura 2000-gebied/NNN, ongeacht de afstand tot het beschermde gebied.

Foerageerhabitat

Het gebied waarbinnen een soort voedsel zoekt.

Foerageren

Zoeken en vinden van voedsel door dieren (jachtgebied).

Functioneel leefgebied

Hiermee wordt het gebied dat is benodigd om de functionaliteit van een voortplantingsplaats of van een vaste- rust of voortplantingsplaats te behouden. Een nestlocatie of voortplantingsplaats kan bijvoorbeeld alleen succesvol functioneren, wanneer er voldoende habitat (schuilgelegenheid, voedsel etc.) van voldoende kwaliteit aanwezig is om te kunnen paren, eieren te leggen en jongen groot te brengen.

Gunstige staat van instandhouding

Er is sprake van een gunstige staat van instandhouding van een soort of habitatype als de omstandigheden waarin de soort of het habitatype voorkomt perspectief bieden op een duurzaam voortbestaan van die soort of dat habitatype.

Habitat

Omvat de plaatsen waar een bepaald organisme voorkomt doordat de abiotische en biotische factoren (niet levende en levende natuur) van die plaatsen voldoen aan de eisen en toleranties die het organisme stelt om te kunnen overleven, groeien en zich voortplanten.

Kraamverblijfplaats

Voortplantingsplaats van vleermuizen. Het gaat hierbij vaak om de vrouwelijke exemplaren van een kolonie (ook wel kraamgroep genoemd) die gezamenlijk hun jongen grootbrengen. De aantallen vleermuizen in een kraamgroep kan oplopen tot meerdere honderden exemplaren.

Landhabitat

Amfibieën zijn voor de voortplanting afhankelijk van water. Buiten de voortplantingsperiode maakt de soortgroep gebruik van landhabitat als onderdeel van het leefgebied. Landhabitat voor amfibieën omvat onder andere structuurrijke of opgaande vegetatie zoals (loof)bos, houtwallen, struikgewas, heide, ruigtekruiden, vegetaties en moeras.

Landschappelijk inpassingsplan

Het inpassen van ruimtelijke ontwikkelingen in het buitengebied middels een ontwerp van de groenvoorziening, dat voldoet aan het beleid ten aanzien van ruimtelijke kwaliteit. Hierdoor wordt zorg gedragen dat een ruimtelijke ontwikkeling past in het landschap.

Mitigerende maatregelen

Maatregelen die negatieve effecten bij een ingreep voorkomen of reduceren.

Omgevingscheck

Een omgevingscheck wordt uitgevoerd bij verlies van leefgebied van een jaarrond beschermde functie van een soort die door een ingreep (tijdelijk) verloren gaat. De omgeving van de ingreep wordt door een ter zake deskundige beoordeeld op aanwezigheid van voldoende alternatief leefgebied en/of potentiële verblijfplaatsen.

Ontheffing

De Wet natuurbescherming is bedoeld om planten- en diersoorten die vrij in het wild leven te beschermen. Om deze kwetsbare soorten te beschermen bevat de Wet natuurbescherming een aantal verbodsbepalingen. Onder bepaalde voorwaarden mogen de activiteiten wel doorgaan, daarvoor kan een ontheffing benodigd zijn. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt.

Paarverblijfplaats

Dit is een verblijfplaats die hoofdzakelijk in het najaar (september/oktober) door vleermuizen worden gebruikt om te paren. Een mannetje kan een dergelijke verblijfplaats met meerdere vrouwtjes delen. In de omgeving van de paarverblijfplaats wordt veelal door het territoriale mannetje middels baltsvluchten getracht vrouwtjes aan te lokken.

Populatie

Een biologische populatie is een groep individuen van dezelfde soort die zich onderling voortplant en als zodanig geïsoleerd is van andere zulke groepen.

Rode Lijst

Rode Lijsten laten zien welke soorten zijn verdwenen en welke soorten in een gebied sterk zijn achteruitgegaan of zeldzaam zijn. Er bestaan verschillende Rode Lijsten. Voor vogels, voor zoogdieren, planten, paddenstoelen, insecten en voor allerlei andere soortgroepen. Rode Lijsten hebben geen officiële juridische status. Plaatsing op de lijst maakt een dier dus nog geen 'beschermde diersoort' in de zin van de Wet natuurbescherming. De Rode Lijsten hebben in de praktijk wel een belangrijke signaleringfunctie. Door de Rode Lijst te raadplegen, kunnen alle instellingen die met natuurbehoud te maken hebben rekening houden met bedreigde soorten.

Significant negatief effect

Een effect is in het kader van de Wet natuurbescherming significant als de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000-gebied dreigen te worden aangetast.

Het begrip 'significant' staat centraal in de toepassing van het beschermingsregime voor Natura 2000-gebieden bij zowel vaststelling van beheerplannen als de vergunningverlening. Het bepaalt of een uitvoerige toetsing, een zogenaamde passende beoordeling, moet worden uitgevoerd. Indien als gevolg van een ingreep de toekomstige oppervlakte habitat of leefgebied, aantal van een soort of kwaliteit van een habitat lager zal worden dan zoals bedoeld in de instandhoudingsdoelstelling, dan kan sprake zijn van significante gevolgen. Voor het goede begrip, de soorten hoeven er niet te zitten, het gebied moet geschikt zijn voor de soorten.

Voortplantingsplaats of rustplaats

Een plek binnen het leefgebied van een soort die essentieel is voor de levenscyclus van een individu. De Wet natuurbescherming omschrijft niet exact wat een vaste rust- of voortplantingsplaats is. Dit is soortafhankelijk.

Vliegroute

Een vaste route die door vleermuizen wordt gebruikt tussen de verblijfplaatsen naar foerageergebieden.

Winterverblijfplaats

Verblijfplaats die gebruikt wordt om de periode van winterrust te overbruggen. Voor vleermuizen zijn dit vorstvrije, maar koele en vochtige plekken. Er kan sprake zijn van massaverblijfplaatsen, verblijfplaatsen van kleine groepen of één of enkele individuen.

Zomerverblijfplaats

Buiten de kraamperiode worden deze door groepjes vrouwtjes en jongen gebruikt, in de kraamperiode door individuele mannetjes.

